

Stanisław Stępień, *Śnigurski Jan (Ioann) (1784–1847)* [w:] Tekstowa kartoteka osobowa przemyslan, pod red. Anny Siciak, na stronie Przemyskiej Biblioteki Publicznej; zob. także Stanisław Stępień, *Śnigurski Jan (Ioann) (1784–1847)* [w:] *Słownik biograficzny twórców oświaty i kultury XIX i XX wieku Polski południowo-wschodniej*, pod red. Andrzeja Meissnera, Kazimierza Szmyda, Rzeszów 2011 s. 413

ŚNIGURSKI Jan (Ioann) (1784–1847) – teolog, grekokatolicki biskup przemyski, mecenas kultury.

Ur. 18 V 1784 r. w Brześcianach koło Sambora, był synem Jana, proboszcza tamtejszej grekokatolickiej parafii i Eufrozyny z Werbyckich. Gimnazjum ukończył w Samborze (1800), następnie 3 lata uczył się w Studium Filozoficznym we Lwowie. Teologię studiował przez rok na Uniw. Lwowskim, a następnie na Uniw. Wiedeńskim. Po ukończeniu IV roku studiów został w r. 1808 wyświęcony na kapłana. 1 XI 1808 został wikariuszem grekokatolickiej parafii św. Barbary we Wiedniu, a w r. 1813 proboszczem tej parafii. Jednocześnie był zatrudniony w kancelarii Konsystorza rzymskokatolickiego arcybiskupstwa wiedeńskiego. 25 XI 1811 uzyskał stopień doktora teologii na Uniw. Wiedeńskim i został w nim mianowany profesorem teologii, a w r. 1817 został wybrany dziekanem Wydz. Teologicznego. W tym też roku otrzymał tytuł prałata honorowego diecezji przemyskiej. 30 III 1818 ces. Franciszek I mianował go gr.kat. ordynariuszem przemyskim, na biskupa wyświęcony został 30 VIII t.r. Po objęciu rządów w diecezji w krótkim czasie skupił wokół siebie najwybitniejszych tamtejszych kapłanów. Śnigurski należy do czołowych reformatorów działalności duszpasterskiej i liturgii Kościo-

ła gr.kat. w Galicji. Był on także znanym mecenasem kultury i oświaty, prowadził szeroką działalność antyalkoholową. Jako biskup przemyski był jednocześnie dyr. utworzonego w Przemyślu w r. 1817 państwowego Zakładu Filozoficznego, 1 X 1818 Instytut Diaków i Nauczycieli. W r. 1829 zakupił, a następnie podarował przemyskiej gr.kat. Kapitulie drukarnię, z której w XIX i XX w. wyszło wiele cennych druków polskich i ukraińskich. W dziele odnowy liturgii wschodniej zalecał głoszenie kazań w języku ludowym, przyczynił się do odrodzenia śpiewu cerkiewnego, założył chór i polecił w 1828 r. usunięcie z cerkwi katedralnej organów. Dzięki temu doszło do powstania tzw. „przemyskiej cerkiewnej szkoły muzycznej”. Dzięki fundacji Śni-gurskiego powstała w Przemyślu w latach trzydziestych XIX w. Biblioteka Kapitulna zwana Biblioteką Śni-gursko-Ławrowską. Był także filantropem. W 1840 stworzył Fundusz (Instytut) Wdów i Sierot wspomagający rodziny po zmarłych kapłanach gr.kat.

Zmarł 24 IX 1847 r. Jego szczątki złożono w 2003 r. w obecnej archikatedrze gr.kat.

Bibliografia: Archiwum Państwowe w Przemyślu, zespół: Archiwum Biskupstwa Greckokatolickiego w Przemyślu, sygn. 162, 399, 468, 3508, 3509, 9520.

Błażejowski D., *Ijerarchija kyjiwśkojji Cerkwy (861–1996)*, Lwów 1996, s. 319; Fenczak A., *Zarys dziejów cmentarzy przemyskich*, [w:] *Cmentarze przemyskie. Przewodnik*, Przemyśl 1981, s. 6; Kozik J., *Ukraiński ruch narodowy w Galicji w latach 1830–1848*, s. Łozynski J., *Żytie Ioanna Snihurskoho, władky peremyszlskoho*, Lwów 1851; Naumowycz I., *Żytie bł. p. władky I. Snihurskoho*, Lwów 1884; Szczurat W., *Cisar Franc I i ep.*

Snihurśkyj [w:] *Na doswitku nowoji doby*, Lwiv 1919, s. 79-82; tenże, *Łysty mytr. M. Łewyćkoho do ep. Iw. Snihurśkoho j oficialni dokumenty jich spilnoji dijalnosti (1813–1847)*, [w:] *Ukrajinśkyj archyw*, t. XII, Lwiv 1924; Zabrowarny S., *Dzielo biskupa Jana Śnigurskiego*, [w:] *Polska-Ukraina. 1000 lat sąsiedztwa*, t. 3, Przemyśl 1996, s. 165-176; Żelechowskij J., *Ioann Snihurskij jeho żyźń i dijatelnost' w Hałyckoj Rusy*, Lwow 1894.